

ZADATAK ZA PISANJE ŠKOLSKOGA ESEJA

Miroslav Krleža, *Gospoda Glembajevi*

BARUNICA CASTELLI *mirno i žalosno*: U čitavoj ovoj tamnoj glembajevskoj kući vi ste za mene bili jedina traka svjetlosti! Ja sam ušla u ovu kuću iz materijalnih razloga: ja to priznajem! Sie müssen das verstehen! Meine Kindheit hab' ich nicht verbracht wie Sie, auf einem Kirmanperser Tausend und eine Nacht spielend!¹ S dvanaest godina ja sam ostala na ulici, Leone. Vi ne znate što to znači smucati se po parkovima na jesenjoj kiši, gladan i poderan i bez krova! Vi ste počeli živjeti s rentom od dvadeset funti mjesečno, a ja s poderanim cipelama i s jednom starom lisicom oko vrata! Meine Glembay-Ehe war eine finanzielle Transaktion!² Ja to priznajem! I vidite: ja sam imala iza sebe tada već jedan degenerirani brak sa šezdesetogodišnjim barunom Castellijem i mnogo toga, no vjerujte mi, ja govorim pred mrtvim licem ovoga starca: za sve ono što sam ja morala u ovim posteljama i u ovom braku, ja sam bila vrlo slabo plaćena! Und ich weiss es nicht: vielleicht existiert Etwas über uns,³ ali ja sam, tako mi Bog pomogao, tu svoju glembajevsku transakciju vrlo skupo platila! Krvavo! Furchtbar blutig!⁴ Vi znate i sami tko je bio vaš otac! I sve ono što ste vi njemu gore u sobi noćas nabrojili, sve sam to ja gledala iza kulisa punih dvadeset godina. (...) i taj čovjek koji je mogao da zgazi nečiju egzistenciju (...), taj čovjek je postao ocem mog djeteta! Oliver je čisti, izrezani on! Und alles furchtbar Dunkle in diesem Kind,⁵ to je moj križ! Dobro: dečki se dogovorili i htjeli da orobe nekakvog kasira ciglane! (...) Ali nije najgori kriminal u tome kad ovakav šesnaestogodišnji Glembay nabije lovačku pušku da orobi kasira: to je bez sumnje grozno! Das Schrecklichste von allem ist aber, dass ich das gewusst habe!⁶ Zločin je rastao u krvi toga dečka neprekidno i ustrajno šesnaest godina, zločin je počeo onoga dana kada je to dječje srce zakucalo u mojoj utrobi! (...) A vi, Leone, najbolje znate i sami što znači glembajevska krv! (...)

LEONE: Sve je to mutno! Mene boli glava i ja počinjem da se gubim u svemu tome. Ja sam se vratio ovamo potpuno miran, sve one ljage što sam ih godinama osjećao zbog oskvrnute uspomene na moju majku, sasvim su već bile ishlapjele, i ja sam bio potpuno miran! Ali, molim vas, ovo sve oko vas ovdje! Ovaj Oberleutnant, ovaj vaš ispovjednik, pa onda smrt one trudne žene, i ona stara pod konjima, čitav način kojim se ovdje u kući govorilo o tim stvarima, to morate shvatiti da me je nerviralo!

¹ *Sie müssen das verstehen! Meine Kindheit hab' ich nicht verbracht wie Sie, auf einem Kirmanperser Tausend und eine Nacht spielend!* – Vi to morate razumjeti! Ja nisam provela svoje djetinjstvo kao vi igrajući se Tisuću i jedne noći na kirmanskom perzijskom sagu!

² *Meine Glembay-Ehe war eine finanzielle Transaktion!* – Moj glembajevski brak bio je financijska transakcija!

³ *Und ich weiss es nicht: vielleicht existiert Etwas über uns,* – I ja ne znam: možda povrh nas postoji Nešto,

⁴ *Furchtbar blutig!* – Strahovito krvavo!

⁵ *Und alles furchtbar Dunkle in diesem Kind,* – I sve ono tako strašno mračno u tom djetetu,

⁶ *Das Schrecklichste von allem ist aber, dass ich das gewusst habe!* – Ali od svega je najstrašnije to, da sam ja to znala!

Smjernice

- Predstavite poetiku djela *Gospoda Glembajevi*.
- Protumačite odnos barunice Castelli i Leonea Glembaja na temelju djela u cjelini.
- Interpretirajte polazni tekst na sadržajnoj i stilskoj razini. Objasnite ulogu polaznoga teksta u djelu u cjelini.
- Protumačite kako glembajevsko nasljeđe utječe na sudbinu Leonea Glembaja.
- Obrazložite svoje tvrdnje.